

ประวัติวัคศรีโพธิ์(ใหม่ศรีโพธิ์)

วัดโสมนัสวิหาร เป็นวัดโบราณสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีอาณาเขตติดต่อกับวัดพรหมกัลยาราม (วัดโสม) ซึ่งวัดโสมนี้มีหลักฐานแผ่นศิลาจารึกหน้าอุโบสถว่า ท้าวพรหมกันทราม เป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อราว พ.ศ. ๒๒๕๒ ในแผ่นดินสมเด็จพระบรมโกศ เจ้าว่าวัดศรีโพธิ์คงจะสร้างในยุคนั้นเดียวกัน และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๐ เวลาได้ตัวเลขมาถึงประมาณ พ.ศ. ๒๓๐๘-๒๓๐๙ ทบมาได้ออกกองทัพนครหลวงศรีอยุธยาโดยทบมาได้ตั้งทัพล้อมกรุงศรีอยุธยาหลายครั้งจนถึงบริเวณทุ่งศรีโพธิ์ (วัดศรีโพธิ์) เพื่อเข้าตีกรุงศรีอยุธยา ทางกรุงศรีอยุธยาได้ทำการสู้รบ ทำการยิงปืนใหญ่ถล่มค่ายทบมาแห่งนี้ (วัดศรีโพธิ์) ทำให้ข้าศึกได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก แต่วัดศรีโพธิ์แห่งนี้ไม่ได้รับความเสียหาย จนกระทั่งกรุงศรีอยุธยาได้เสียกรุงแก่ทัพทบมาเมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ วัดศรีโพธิ์ได้กลายมาเป็นวัดร้าง และมาได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ อีกครั้งในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ต่อมา พ.ศ. ๒๔๑๕ ทางราชการและคณะสงฆ์จึงประกาศให้วัดศรีโพธิ์และวัดพรหมกัลยารามรวมเข้าด้วยกันแล้วขนานนามใหม่ว่า “วัดโสมนัสวิหาร” จนถึงวันนี้ และได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์อุโบสถขึ้นใหม่ โดยการสร้างครอบอุโบสถเก่าทั้งหลัง ดังปรากฏทุกวันนี้ สรุปได้ว่า “วัดศรีโพธิ์” (ใน ปะริโพธิ์) แห่งนี้มีอายุถึง ๒๕๕ ปี และมีสิ่งสำคัญ ได้แก่ พระพุทธรูปสมัยสุโขทัย - ลพบุรี - อยุธยา - เจดีย์พระธาตุประธานพร - รอยพระพุทธรูปบาทจำลอง - ใบเสมา - แผ่นศิลาจารึก (สมัยสมเด็จพระบรมโกศ) ที่ควกรเคารพกราบไหว้เป็นอย่างยิ่ง และคันชางอาตุเก่าแก่ - สวรรค์อันร่มเย็น วัดศรีโพธิ์ ตั้งอยู่เลขที่ ๖/๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลคลองสระบัว อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐ พระอธิการผดวน ธมฺมโวิ เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน

॥१०॥ ~~महेश्वर-कवचं, ०८-१०००-४४०४~~

ความสำคัญของคำบถของพระบัว

ามทางสาวคาถาดำถึงเหตุการณ์สำคัญคนหนึ่งว่า ในสมัยสมเด็จพระปฐมบรมจักรีเป็นเจ้าแผ่นดินปกครองอยุธยาขึ้น พระองค์มีมเหสีของพระองค์
 เหลืองคชวาพระนามว่า "จิ๋วคิ" ส่วนฝ่ายราชโอรสนามว่า "ศรีสุดาจันทร์" สมเด็จพระปฐมบรมจักรีหลงใหลมเหสีฝ่ายนี้เป็นอันมาก แม้แต่จนกระทั่ง
 เรงรับฟังพระนางด้วย ค่อมานางได้กระทำกับนาชบุญศรีมหาดเล็กที่คอยดวเงานจับก่ด้อมให้ทั้งสองพระองค์ แล้วท้าวศรีสุดาจันทร์ก็กราบทูลให้แต่งตั้ง
 าชบุญศรีขึ้นเป็นขุนเจ็ชเรนเรศ หรือ ขุนจินราช ครั้นสมเด็จพระปฐมบรมจักรีสวรรคต ท้าวศรีสุดาจันทร์ก็กำกับดูแลบ้านเมืองสืบ และภายหลังขุนจินราชขึ้น
 เป็นกษัตริย์คู่กับพระองค์ ขุนจินราชเมื่อขึ้นเป็นใหญ่ก็ใช้อำนาจตามอำเภอใจ จนบรรดา พระราชวงศ์และข้าราชการทั้งปวงพากันเคียดแค้นต่าง ๆ ทิศ
 ไคร่กำจัดขุนจินราชอยู่เป็นนิจ ค่อมาทะชากดาโหมพระที่เลื่องพระเจียรผู้เป็นพระราชโอรสองค์ใหญ่ของสมเด็จพระปฐมบรมจักรีร่วมมือกับพระพิเรน
 ทที่คิดจะกำจัดขุนจินราชเสีย จึงเลื่องเทือนว่าใครมีบุญญาธิการ จึงกำหนดโทษของพระเจียรเล่นหนึ่ง และ ขุนจินราชอีกหนึ่งเล่น ปวักกว่าโทษของขุน
 นราชคำเองเหมือนคนคืบ ผลเลื่องทาสทำให้พระชากดาโหมและพระพิเรนทรเทพอินคี่องนัก จึงวางแผนกวางทูตล่อให้ขุนจินราชไปคล้องช้างเผือกในแขวง
 เมืองสวรรคบุรีข้างทิศเหนือ ครั้นถึงการเสด็จไปคล้องช้างของขุนจินราช พระชากดาโหมและพระพิเรนทรเทพตั้งไพร่พลคอยดั้กจับกองเรืออยู่ ณ คลอง
 ระบัว ครั้นขุนจินราชมาถึงคลองสระบัว ไพร่พลที่คอยดั้กจับเรือนั้นก็เข้าโจมตีเปิดศึกกลางน้ำกับขุนจินราช ฝ่ายขุนจินราชนั้นก็ถูกฆ่าในเรือการศึกกลาง
 น้ำนั้นเอง

คำจารึก

สมัยกรุงศรีอยุธยา “พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ”

เมื่อกุ พระพุทธศักราช ๒๕๐๒ พระวรมหา มีพระอาจารย์องค์หนึ่งแค่ปากโค ได้ไปเที่ยวท่องเที่ยว ทั้งสองฝ่ายเป็นพระวานกับท้าวพรหมกันดานมาพิจารณาเห็นที่อันมิได้เป็น
วนกันอราม ทำแต่พระอุโบสถไว้แล้วไปคว่ำไม้ไผ่ท้าวพรหมกันดานว่าเจมนักจึงร้อง มีใจเดือนในศักราช วิถี ไม้เป็นนาถองทำการและได้ก่อวาทพระอุโบสถ ๓
๑.๔ คำ เดือน ๔ ปีระแสง เอกศก เสดา ๑ รัตนัง ๗ วัน ๕ ๑๐ คำ เสดา ๕ ทุ้ม พร้อมด้วย ตปฐม วิญญูเตจพระวราทพนศนร กวบนุนตุนนรที่ทัก-กวนนุนนุรัก
นครี พระมงคลเทพเป็นประธาน จุนนุพระสงฆ์ ๑๐ รูปเป็นคณะปรก สุกคันธธมา ถึง ๗ วันจันทร์ ขึ้น ๑๕ คำ เดือน ๘ ปีระกา เบญจศก พุทธศักราช ๒๕๐๖ พระวรมหา
๑.๔ ปี ๖ เดือน จึงสำเร็จการ ได้ทำบุญและแจกสิ่งมา และคำข่งให้แก่นาถองและไพร่ ตามสมควร ข้องจ่อ คำไม้ อิฐ ปูน รัตนทอง คำจ้าง ๑๔ ขั่ง ๑๒ คำถึง ๒ บาท
ตถึง รววมบาทศกเทศ ๒๑ ขั่ง ๑๖ คำถึง ๒ บาท ๒ เทีอง เงินตปฐมข้อง ๖ ขั่ง ๘ คำถึง ๑ บาท ๑ เทีอง เศววันเป็นเงิน ๑๔ ขั่ง ๕ คำถึง ๑ บาท ๘ เทีอง ๑ โท ทำการ
กันอ้อมมิได้คิดเข้าด้วยกัน จึงอ้วนนามวัด “วัดพรหมกัถญาวาม” ไว้ในวรพุทธศาสนา อุปลัมบท ถ้าหรับพระสงฆ์ที่มีกิจคิดตามพระพุทธรูปวาท สมเด็จพระธรรมพร
พรเจ้า และจะปรารภอนาให้ระพระบาทกรรมใด ได้กระทำมาชาติใด ๆ ขอใจพระพุทธรเจ้า อันจะคิดไว้ในอนาคตกาล มีพระศรีวิธะเมคใดกรเป็นอาทิครมใดเมื่อ
ดับสูญ ขารธรรมขอได้ไปอุปนิทาน ในกาลหน้าวันอังคาร ขึ้น ๔ คำ เดือน ๑ พุทธศักราช ๑๑๑๑ ปีกุน ศกศกท้าวพรหมกันดานอุทิศวาท นามนาคเสมีนนาชมากับ
ภเป็นนาชหมวด อากบุญใหญ่ อัฐบุญน้อย อัฐธธ อัฐกิก อัฐสม อัฐดิ อัฐนุนนาค อัฐม อัฐองมาก อัฐ อัฐิชา ๑๑ คน มิไว้เป็นพระสงฆ์
จพรหมกัถญาวามนี้มีผู้บริจาถสร้าง ท้าวพรหมกันดาน อุทิศเงิน ๒๓ ขั่ง ๑๖ คำถึง ๒ บาท ๒ เทีอง นางกอนนาค อุทิศร่วมบุญ ๑ ขั่ง ๔
เอ็ง ๒ บาท ตปฐมบริจาถร่วมบุญ ๖ ขั่ง ๘ คำถึง ๑ บาท ๑ เทีอง เวลเข้าได้รับเงินอุทิศเพิ่มอีก ๓ ขั่ง ๑ คำถึง ๑ บาท ๑ ตถึง ๑ เทีอง ๑ โท

